

B:o I.
 Berednings och Taxeringskånga, hvaruti uppräknas Öfver af Hemman, Åganderätter, Åker och Jordbruksbönder, samt Innehafvare af Befringsrätt å Öfver-Hemman, uti N. N. Öfver för År 18 . .

Den Hvarje Skattens Namn och Karakter.	Hemman, Åganderätter, Åker och Jordbruksbönder, m. m.	Hemman.		Berednings-Committéens öfver.			Taxerings-Committéens berättelse.			Befringsrätt.							Taxerings-Committéens anmärkning.																																																																																				
		Öfver-Hemman.	Öfver-Åker.	Öfver-Jordbruksbönder.	Öfver-Berednings-Committéens berättelse.		Öfver-Taxerings-Committéens berättelse.	Befringsrättens berättelse.																																																																																													
					Öfver-Hemman.	Öfver-Åker.		Öfver-Hemman.	Öfver-Åker.	Öfver-Jordbruksbönder.	Öfver-Öfver-Hemman.	Öfver-Öfver-Åker.	Öfver-Öfver-Jordbruksbönder.	Öfver-Öfver-Öfver-Hemman.	Öfver-Öfver-Öfver-Åker.	Öfver-Öfver-Öfver-Jordbruksbönder.																																																																																					
Öfver-Hemman N. N.	Öfver-Åker	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
N. N. Öfver-Hemman	Öfver-Åker	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
N. N. Öfver-Hemman	Öfver-Åker	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

Öfver-Hemman i N. N. Öfver.
 Öfver-Åker
 Öfver-Jordbruksbönder
 Öfver-Öfver-Hemman
 Öfver-Öfver-Åker
 Öfver-Öfver-Jordbruksbönder

Öfver-Hemman i N. N. Öfver.
 Öfver-Åker
 Öfver-Jordbruksbönder
 Öfver-Öfver-Hemman
 Öfver-Öfver-Åker
 Öfver-Öfver-Jordbruksbönder

Öfver-Hemman i N. N. Öfver.
 Öfver-Åker
 Öfver-Jordbruksbönder
 Öfver-Öfver-Hemman
 Öfver-Öfver-Åker
 Öfver-Öfver-Jordbruksbönder

I bevillningsförordning 1810 infördes för första gången skyldighet att avge skriftlig självdeklaration. Den skulle innehålla i huvudsak samma uppgifter som lämnades vid mantalsskrivningen, samt en summarisk uppgift om den skattskyldiges hela behållna inkomst för det föregående året. Någon rätt för taxeringsmännen att kontrollera på annat sätt än genom jämförelse med mantalsslängden och eventuellt erhållna upplysningar fanns inte.

Särskilt om företagsbeskattning

7.1 Inledning

Syftet med detta kapitel är att ge en samlad bild av området företagsbeskattning, eller inkomst av näringsverksamhet som är den skattemässiga termen. Dessutom ges en övergripande beskrivning av den svenska företagsstrukturen.

Den statliga inkomstskatten för juridiska personer, populärt kallad bolagsskatten, hänförs till skatt på kapital och beskrivs översiktligt även i kapitel 5. Övriga skatter på inkomster av näringsverksamhet är hänförliga till skatt på arbete. Uppgifter om dessa skatter finns även i kapitel 4.

Under årens lopp har företagsbeskattningen genomgått ett antal förändringar vad gäller företagens möjligheter att själva reglera sitt skattemässiga resultat genom att göra olika typer av reserveringar. I och med skattereformen 1990/91 renodlades företagsbeskattningen så till vida att ett flertal reserveringsmöjligheter ändrades eller togs bort samtidigt som skattesatsen för bolag sänktes (se vidare avsnitt 7.4.1). För enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag varierar skattesatsen beroende på den enskilde individens kommunalskatt och övriga inkomster. Detta behandlas närmare i kapitel 4. Expansionsmedel beskrivs närmare i avsnitt 7.5.3 och räntefördelning i avsnitt 7.5.4.

7.2 Grundläggande principer

7.2.1 Det bokföringsmässiga resultatet utgångspunkten

En grundläggande princip inom företagsbeskattningen är att det skattemässiga resultatet utgår ifrån företagets bokföringsmässiga resultat. Detta resultat utgör utgångspunkten för beskattningen och resultaten påverkas endast av vissa skattemässiga justeringar. Ytterligare en koppling mellan beskattning och redovisning är det krav som finns att vissa skattemässiga reserveringar endast godtas om avsättningen har gjorts i räkenskaperna.

Den ursprungliga reserveringsmöjligheten som fanns efter skattereformen, skatteutjämningsreserven, även kallad SURV, togs bort från och med 1995 års taxering och ersattes med periodiseringsfonder (se vidare avsnitten 7.4.6 och 7.5.5).

En annan princip som upprätthålls inom företagsbeskattningen är att den i möjligaste mån ska vara neutral i förhållande till den företagsform som verksamheten bedrivs i.

7.2.2 Kvittning och rullning

Förlustutjämnning sker i ett rullande system som innebär att underskott i en förvärvskälla inom inkomstslaget näringsverksamhet får dras av vid beräkningen av inkomsten av samma förvärvskälla närmast följande beskattningsår. All inkomst av näringsverksamhet som bedrivs av en skattskyldig hänförs med några få undantag till en enda förvärvskälla. Kvittningssystemet innebär att underskottsavdrag rullas vidare från ett beskattningsår till nästa till dess full kvittning uppnåtts. Det underskott som fastställs vid en taxering kan på så sätt bestå av ackumulerade underskott från flera beskattningsår, samtidigt som ett redovisat överskott kan ha reducerats av tidigare års underskott. Nedan ges ett exempel på hur ett underskott rullas vidare till dess ett överskott uppstår.

	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5
Verksamhetens resultat					
aktuellt år	-100	-50	50	200	300
Inrullat underskott	-	-100	-150	-100	-
Redovisat (ackumulerat) underskott	-100	-150	-100	-	-
Redovisat överskott	-	-	-	100	300

År 1 uppstår ett underskott på 100 i förvärvskällan. Detta underskott rullas vidare till år 2. Även år 2 medför ett underskott på 50. Det ackumulerade underskottet om

150 rullas vidare till år 3. År 3 uppstår ett överskott på 50 som får kvittas mot tidigare års underskott. Det återstående underskottet om 100 rullas vidare till år 4. År 4 ger verksamheten ett överskott på 200. Detta överskott får kvittas mot det inrullande underskottet, vilket innebär att det skattemässiga resultatet uppgår till 100 samtidigt som tidigare års förluster utjämnats. År 5 redovisas ett överskott på 300 som inte påverkas av tidigare års resultat.

Det finns vissa undantag från regeln om att underskott endast får kvittas mot överskott inom samma förvärvskälla. Ett av dessa undantag är nystartad verksamhet, där underskott de fem första åren får kvittas mot tjänsteinkomster. Ett annat undantag är underskott av konstnärlig och litterär verksamhet som också får kvittas

mot tjänsteinkomster. Ingen tidsbegränning gäller dock för kvittning av underskott i sådan verksamhet. Underskott som finns kvar när en förvärvskälla upphör behandlas som en realisationsförlust, vilken får kvittas mot andra kapitalinkomster.

7.3 Företagsstrukturen i Sverige

7.3.1 Företagens storlek

För att närmare beskriva svensk företagsstruktur och dess sammansättning görs en indelning av företag efter antalet anställda. I 7.1 Tabell ingår samtliga aktiva fysiska och juridiska personer, uppdelade efter antal anställda.

7.1 Tabell

Antal företag fördelade efter storlek (antalet anställda), 1998-2004

Number of enterprises according to size (number of employees), 1998-2004

Antal anställda Number of employees	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
							Antal Number	Andel Share
0	607 639	588 720	601 522	613 428	628 033	641 820	651 609	74,88%
1-4	140 368	144 829	146 498	147 783	145 792	146 049	149 049	17,13%
5-9	31 309	31 773	33 058	33 435	33 558	33 748	34 439	3,96%
10-19	16 105	16 587	17 469	17 768	17 811	17 934	18 149	2,09%
20-49	9 075	9 462	10 010	10 409	10 646	10 522	10 562	1,21%
50-99	2 834	2 878	3 002	3 175	3 210	3 156	3 162	0,36%
100-199	1 332	1 377	1 432	1 495	1 527	1 513	1 482	0,17%
200-499	857	882	911	895	935	913	891	0,10%
500-	818	830	831	863	846	862	846	0,10%
Summa (Total)	810 337	797 338	814 733	829 251	842 358	856 517	870 189	100,00%

Anm: Tabellen avser aktiva företag. Som aktivt företag räknas i detta sammanhang företag som är registrerat till mervärdesskatt och/eller som arbetsgivare.

Källa: Statistiska centralbyrån, statistikdatabasen för näringsverksamhet

Det svenska näringslivet domineras av små företag. 92 procent av alla företag har mindre än fem anställda och endast 0,1 procent av företagen har mer än 500 anställda. Av den totala arbetskraften i företag som bedriver affärsmässig verksamhet är dock 53 procent anställda i företag med minst 500 anställda, 13 procent är anställda i företag med mellan 100 och 499 anställda medan 34 procent arbetar i företag med mellan 1 och 99 anställda. Ande-

len anställda i de största företagen har trots det minskat under den senaste tioårsperioden. 1994 arbetade 58 procent i företag med minst 500 anställda och 30 procent i företag med mellan 1 och 99 anställda.¹

7.3.2 Internationella företag och hemmamarknadsföretag

Företag i Sverige kan antingen räknas som hemmamarknadsföretag eller som internationella företag. Institutet för till-

¹ Beräkning efter uppgifter ur Statistiska centralbyråns statistikdatabas för näringsverksamhet.

växtpolitiska studier (ITPS) övertog 2001 statistikansvaret för området internationella företag av NUTEK. Av myndigheternas strukturstudier av näringslivet i Sverige framgår att endast 8,7 procent av företagen² i Sverige kan räknas som internationella³. Den genomsnittliga storleken

hos de internationella företagen är dock större än hos hemmamarknadsföretagen. Det medför att de internationella företagens andel av samtliga anställda i näringslivet uppgår till 51 procent. 53 procent av de internationella företagen är svenskägda och 47 procent utlandsägda⁴.

7.2 Tabell

Näringslivet fördelat på internationella företag och hemmamarknadsföretag 1996 - 2002

Total business sector by international enterprises and domestic enterprises 1996 - 2002

	1996		1999		2000		2001		2002	
	Antal Number	Andel Share	Antal Number	Andel Share	Antal Number	Andel Share	Antal Number	Andel Share	Antal Number	Andel Share
Antal företag (Number of enterprises)										
Näringslivet totalt (Total business sector)	265 803	100,0	501 061	100,0	526 816	100,0	233 097	100,0	237 678	100,0
Internationella företag (International enterprises)	8 912	3,4	12 635	2,5	14 434	2,7	21 105	9,1	20 668	8,7
därav svenska (of which Swedish owned)	5 841	2,2	8 681	1,7	9 297	1,8	11 622	5,0	11 042	4,6
därav utlandsägda (of which foreign owned)	3 071	1,2	3 954	0,8	5 137	1,0	9 483	4,1	9 626	4,1
Hemmamarknadsföretag (Domestic enterprises)	256 891	96,6	488 426	97,5	512 382	97,3	211 992	90,9	217 010	91,3
Antal anställda (Number of employees)										
Anställda i näringslivet totalt (Employees in total business sector)	1 899 022	100,0	2 171 485	100,0	2 256 843	100,0	2 197 536	100,0	2 191 660	100,0
Anställda i internationella företag (Employees in international enterprises)	880 496	46,4	1 029 149	47,4	1 048 770	46,5	1 152 195	52,4	1 122 769	51,2
därav svenska (of which Swedish owned)	617 201	32,5	663 525	30,6	639 102	28,3	627 597	28,6	590 005	26,9
därav utlandsägda (of which foreign owned)	263 295	13,9	365 624	16,8	409 668	18,2	524 598	23,9	532 764	24,3
Anställda i hemmamarknadsföretag (Employees in domestic enterprises)	1 018 526	53,6	1 142 336	52,6	1 208 073	53,5	1 045 341	47,6	1 068 891	48,8

Anm: Internationella företag är sådana företag som har bolag i minst två länder. Ett företag definieras som utlandsägt om en ägare utanför Sverige innehar mer än 50 procent av aktiernas röstvärde. Alla företag som inte definierats som utlandsägda räknas som svenskägda företag. Hemmamarknadsföretag består av svenskägda företag utan dotterbolag i utlandet. Näringslivet omfattar i denna tabell aktiebolag, större ekonomiska föreningar, handels- och kommanditbolag. Företag som bedriver finansiell verksamhet ingår inte. Åren 1999 och 2000 redovisades även enskilda näringsidkare i ITPS strukturstudie. Det påverkar framför allt antalet hemmamarknadsföretag.

Källa: 1996: NUTEK, Strukturstudie i näringslivet 1996, Nv 16 SM 9901; 1999: ITPS, Strukturstudie av näringslivet i Sverige 1999, S2002:002; 2000: ITPS, Strukturstudie av näringslivet i Sverige 2000, S2003:002 samt 2001-2002: ITPS, Strukturstudie av näringslivet i Sverige 2001-2002, S2004:007

7.3.3 Olika företagsformer

Näringsverksamhet kan bedrivas av såväl fysiska som juridiska personer. Inkomst av näringsverksamhet beskattas på olika sätt beroende på om den skattskyldige är fysisk person, dödsbo eller juridisk person. All verksamhet som bedrivs av juridiska personer hänförs till inkomst av näringsverksamhet och den juridiska personen

är skattesubjekt och beskattas själv för inkomsten. Beträffande handelsbolag, kommanditbolag och Europeiska ekonomiska intressegrupperingar (EEIG), som civilrättsligt är juridiska personer, är det dock delägarna i bolaget som beskattas för näringsverksamhetens resultat. EEIG är en företagsform inom Europeiska unionen (EU). En EEIG kan närmast liknas vid

² Bland företagen ingår aktiebolag, större ekonomiska föreningar, handels- och kommanditbolag. Företag som bedriver finansiell verksamhet ingår inte.

³ I NUTEKs och ITPS undersökningar räknas företag som har bolag i minst två länder som internationella företag.

⁴ Ett företag räknas som utlandsägt om en ägare utanför Sverige innehar mer än 50 procent av aktiernas röstvärde. Internationella företag som inte är utlandsägda räknas som svenskägda företag.

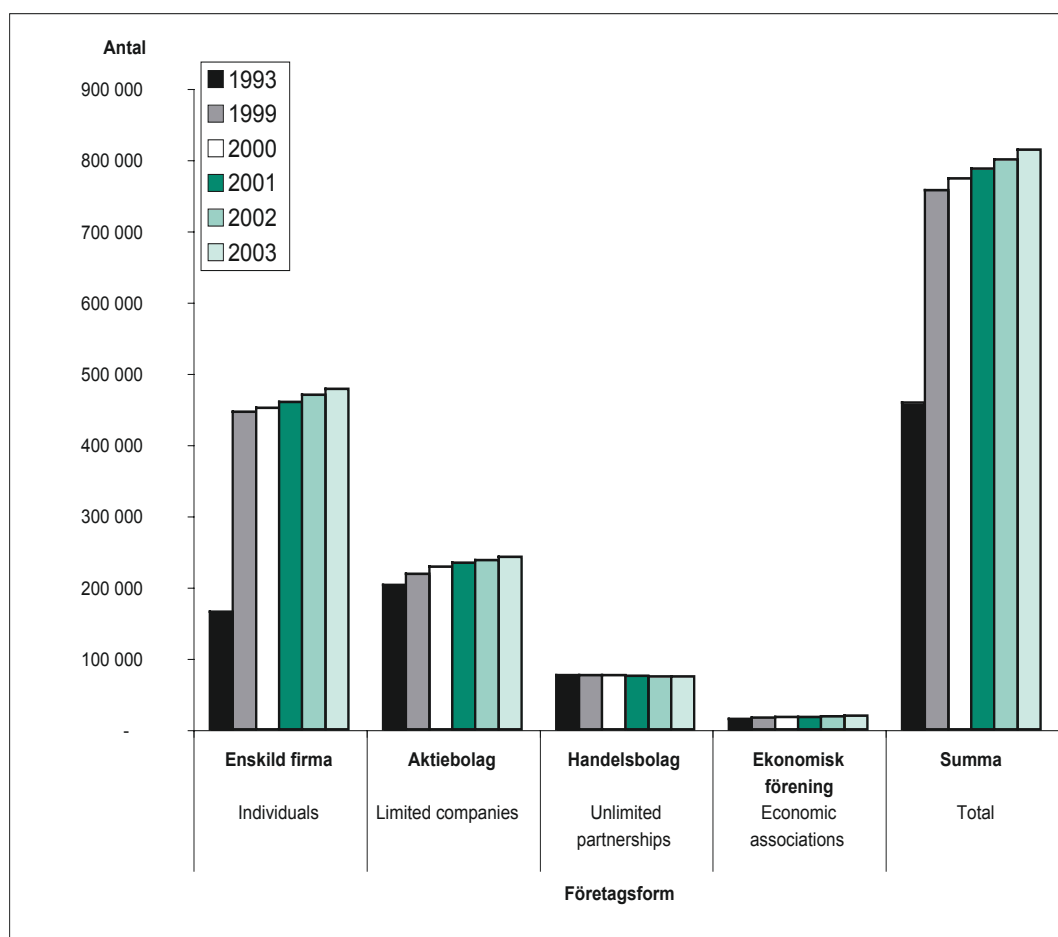
ett handelsbolag över nationsgränserna. Näringsverksamhet bedriven av fysisk person, även kallad enskild näringsverksamhet eller enskild firma, innebär att verksamheten bedrivs av fysisk person i eget namn. Den fysiska personen är skattesubjekt för den enskilda näringsverksamheten och redovisar dess inkomster tillsammans med sina övriga inkomster.

De vanligast förekommande företagsformerna i Sverige är enskild firma, aktiebolag, handelsbolag och ekonomisk förening.

Såsom framgår av 7.3 Diagram är de enskilda firmorna och aktiebolagen de klart dominerande företagsformerna, sett till antalet företag. Antalet aktiva företag⁵ har varit relativt konstant de senaste åren. Den stora ökningen av antalet företag som bedrivs som enskild näringsverksamhet beror till övervägande del på att nya regler för registrering för mervärdesskatt infördes 1997⁶. Det exakta antalet företag finns i tabellbilagan (7.21 Tabell).

7.3 Diagram

Antal aktiva företag för de vanligaste företagsformerna i Sverige, 1993, 1999-2003
Number of active companies of the most common legal forms in Sweden, 1993, 1999-2003

Anm: Som aktivt företag räknas i detta sammanhang företag som är registrerat till mervärdesskatt och/eller som arbetsgivare. Den stora ökningen av antalet enskilda firmor mellan 1993 och 1997 beror på att skattskyldiga före 1997 endast momsregistrerades om särskild momsdeklaration lämnades. Fr.o.m. 1997 registreras samtliga skattskyldiga som redovisar moms. Sifferunderlaget återfinns i tabellbilagan (7.21 Tabell).

Källa: Statistiska centralbyrån, centrala företags- och arbetsställeregistret

⁵ Som aktivt företag räknas i detta sammanhang företag som är registrerat till mervärdesskatt och/eller som arbetsgivare.

⁶ Före 1997 momsregistrerades endast skattskyldiga som redovisade moms i särskild momsdeklaration. Fr.o.m. 1997 registreras samtliga skattskyldiga som redovisar moms.

Vad gäller ekonomisk aktivitet är aktiebolagen helt dominerande och svarar för närmare 90 procent av den totala omsättningen inom området näringsverksamhet.

Enskild näringsverksamhet, handelsbolag och ekonomiska föreningar svarar tillsammans för mindre än sex procent av omsättningen.

7.4 Tabell

Total omsättning per företagsform 2000-2004 enligt lämnade momsdeklarationer, mdkr och procent

Total turnover per legal form of enterprise 2000-2004 on the basis of VAT tax returns, BSEK and percent

Företagsform Legal form	2000		2001		2002		2003		2004	
	Omsättning Turnover	Andel Share	Omsättning Turnover	Andel Share	Omsättning Turnover	Andel Share	Omsättning Turnover	Andel Share	Omsättning Turnover	Andel Share
Enskild näringsverksamhet (Individuals)	87,4	1,8	91,2	1,7	94,8	1,8	95,9	1,8	99,7	1,8
Aktiebolag (Limited companies)	4 384,7	88,0	4 663,5	88,6	4 751,0	88,6	4 763,2	88,3	4 972,5	88,4
Handelsbolag (Unlimited partnerships)	115,1	2,3	109,8	2,1	109,7	2,0	108,2	2,0	108,1	1,9
Ekonomisk föreningar (Economic associations)	99,9	2,0	91,3	1,7	101,4	1,9	113,9	2,1	105,0	1,9
Övriga (Other)	295,9	5,9	309,7	5,9	305,3	5,7	313,9	5,8	342,2	6,1
Summa (Total)	4 982,9	100,0	5 265,5	100,0	5 362,2	100,0	5 395,1	100,0	5 627,5	100,0

Anm: Omsättningen har beräknats utifrån uppgifter i lämnade momsdeklarationer. Det innebär en viss underskattning för enskild näringsverksamhet, eftersom momsens vid en omsättning under en miljon kronor redovisas i inkomstdeklarationen.

Källa: Statistiska centralbyrån

7.4 Juridiska personers skatt

7.4.1 Förändringar vid skattereformen

I samband med skattereformen 1990-1991 genomfördes en omfattande förändring av bolagsbeskattningen. Före skattereformen var skattesatsen 52 procent. Samtidigt var möjligheterna till s.k. skattemässiga reserveringar generösa, bl.a. i form av lagernedskrivning och avsättning till resultatutjämningsfond. Utöver bolagsskatten betalade större bolag även en särskild vinstdelningsskatt, vilken uppgick till 20 procent av ett underlag beräknat på särskilt sätt. Bolagsskattesatsen sänktes 1991 till 30 procent, samtidigt som rätten till lagernedskrivning och andra resultatreglerande åtgärder slopades. Vid samma tidpunkt togs även vinstdelningsskatten bort. Skattesatsen sänktes 1995 till den nuvarande nivån, 28 procent.

7.4.2 Dubbelbeskattning

Med ekonomisk dubbelbeskattning menar man att ett bolag (eller en ekonomisk förening) först ska betala skatt för sin vinst. Därefter ska aktie- eller andelsägarna

betala skatt på den vinstutdelning som företaget lämnar. Eftersom företag inte får göra avdrag för vinstutdelningen uppkommer dubbelbeskattning. Vid 1995 års taxering var dubbelbeskattningen av svenska aktiebolag och ekonomiska föreningar i princip avskaffad. Dubbelbeskattningen infördes åter fr.o.m. den 1 januari 1995. Olika invändningar har under årens lopp riktats mot systemet med dubbelbeskattning, och i vissa delar har dessa lett till att regler införts för att lindra effekten av dubbelbeskattningen. Praktiskt sett innebär dubbelbeskattningen att en bolagsvinst beskattas med 50 procent skatt. Först beskattas hela vinsten med 28 procent bolagsskatt hos bolaget, resterande 72 procent kan delas ut och beskattas då med 30 procent kapitalskatt hos mottagaren (om denne är en fysisk person). Den totala skatten på t.ex. 100 kr blir därmed 49,60 kr ($28 + 0,3 * 72$).

7.4.3 Skatten för juridiska personer 94 miljarder kronor år 2003

Den totala skatt som debiteras aktiebolag och andra juridiska personer i samband med inkomsttaxeringen uppgick vid 2004

års taxering till 94,2 miljarder kronor. Detta motsvarar en ökning med 3,5 miljarder kronor jämfört med året innan. Av den samlade debiterade skatten svarar statlig inkomstskatt (bolagsskatt) för 48,9 miljarder kronor, vilket motsvarar cirka 51 procent. Bolagsskatten ökade mellan 2002 och 2003 med 5 procent. Ökningen beror på allmänt ökade vinster hos företagen.

Avkastningsskatten, som betalas av försäkringsbolag och pensionssparinstitut (se kapitel 5), minskade mellan 2002 och 2003 med 0,7 miljarder kronor eller 5 procent. Underlaget för avkastningsskatt är en schablonberäknad avkastning, som bestäms av livförsäkringsföretagens förmögenhet vid ingången av inkomståret och nivån på statslåneräntan under året före inkomståret. Minskningen av avkastningsskatten mellan 1996 och 1999 förklaras av att både livbolagens tillgångar och statslåneräntan sjunkit kontinuerligt. Ökningen av avkastningsskatten mellan 1999 och 2000 beror framför allt på att tillgång-

arna hos livförsäkringsföretagen till följd av höga börskurser ökat vid utgången av 1999. Ökningen under 2001 och minskningen under 2002 beror huvudsakligen på förändringar i statslåneräntan. Eftersom den genomsnittliga statslåneräntan ökade med 0,18 procentenheter mellan 2001 och 2002 måste det senaste årets minskning i avkastningsskatt tillskrivas minskade förmögenhetsvärden hos livförsäkringsbolagen under 2002.

Den särskilda löneskatten, som företagen betalar på avsättningar till de anställdas pensioner, minskade med 1 miljard kronor mellan 2002 och 2003. Minskningen förklaras av att den särskilda löneskatten under 2002 var exceptionellt hög till följd av att ett antal större arbetsgivare gjorde enstaka stora avsättningar för anställdas pensioner det året.

Den skattereduktion för ROT-avdrag, som man kunnat få då man anlitar någon för att reparera, bygga om eller bygga till sitt hus avskaffades i mars 1999.

7.5 Tabell

Översikt av skatteutfallet för juridiska personer 1994, 1999-2003, mdkr Overview of taxes for legal entities 1994, 1999-2003, BSEK

	1994	1999	2000	2001	2002	2003	Förändring 02-03 Change 02-03	
							mdkr BSEK	%
Statlig inkomstskatt (<i>Central government income tax</i>)	36,8	53,5	72,5	52,1	43,9	48,9	+5,0	+11,4
Avkastningsskatt (<i>Yield tax</i>)	6,3	10,7	13,0	14,6	13,0	12,3	-0,7	-5,5
Särskild löneskatt på pensionskostnader (<i>Special tax on pension costs</i>)	5,4	13,7	16,4	19,6	21,8	20,8	-1,0	-4,7
Fastighetsskatt (<i>Real estate tax</i>)	4,2	10,1	9,9	9,1	10,1	10,4	+0,3	+2,7
Moms, netto (<i>VAT, net</i>)	0,2	1,9	1,9	1,8	1,7	1,7	-0,1	-3,0
ROT-avdrag (<i>Special tax reduction for housing improvements</i>)	-1,5	-0,6	-	-	-	-	-	-
Övrigt (<i>Other</i>)	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	+0,0	+3,0
Summa (Total)	51,5	89,4	113,9	97,4	90,7	94,2	+3,5	+3,9

Källa: Skatteverkets debiteringsstatistik

Aktiebolagen svarar för 67 procent av den totala skatten

Av de juridiska personernas totala skatt svarar aktiebolagen för den största delen, 67 procent. Tillsammans med banker och försäkringsbolag står aktiebolagen för 85 procent av skatteinkomsterna. Avkastningsskatten betalas till största delen av

försäkringsföretagen, medan den särskilda löneskatten till stor del betalas av aktiebolagen samt av myndigheter och andra offentliga organisationer, dvs. stora arbetsgivare. De totala inkomsterna av fastighetsskatt härrör i huvudsak från aktiebolag och bostadsrättsföreningar.

7.6 Tabell

Juridiska personers skatt fördelad efter juridisk form i procent, 2003, mnkr

Legal entities' tax by legal form in percent 2003, MSEK

Juridisk form	Antal	Statlig inkomstskatt	Avkastnings-skatt	Särskild löneskatt på pensionskostnader	Fastighets-skatt	Moms, netto	För-mögen-hets-skatt	Slutlig skatt	Andel av slutlig skatt
Legal form	Number of entities	Central government income tax	Yield tax	Special tax	Real estate tax	VAT, net	Wealth tax	Total tax	Share of total tax
Aktiebolag (Limited companies)	288 353	40 063	537	14 408	6 378	1 556	-	62 941	66,9
Bankaktiebolag och sparbanker (Bank companies and savings banks)	136	6 083	8	353	33	3	-	6 480	6,9
Försäkringsaktiebolag och ömsesidiga försäkringsbolag (Insurance companies)	378	174	9 644	327	325	0	-	10 470	11,1
Ekonomiska föreningar (Economic associations)	10 626	212	9	194	89	17	0	520	0,6
Handelsbolag (Unlimited partnerships)	124 034	-	1	132	1 137	-	-	1 270	1,4
Utländska juridiska personer (Foreign legal entities)	1 700	482	597	70	31	1	-	1 180	1,3
Bostadsrätts- och samfällighetsföreningar (Tenant-owners' associations etc)	23 220	748	0	6	1 865	49	0	2 664	2,8
Ideella föreningar (Non-profit associations)	70 806	663	85	408	103	16	61	1 336	1,4
Stiftelser (Foundations)	23 464	489	832	126	163	9	69	1 688	1,8
Statliga och kyrkliga enheter, kommuner och andra offentliga organisationer (Government owned entities)	644	2	0	4 484	163	0	0	4 650	4,9
Övriga (Others)	3 061	1	599	166	51	0	0	817	0,9
Summa (Total)	546 422	48 917	12 312	20 674	10 338	1 651	130	94 016	100,0

Källa: Skatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

Ett fåtal stora bolag står för en mycket stor andel av den totala bolagsskatten. I 7.7 Diagram har samtliga aktiebolag, inklusive banker och försäkringsföretag, indelats i intervall efter hur mycket de betalade i bolagsskatt för inkomståret 2003. Av diagrammet framgår att en mycket liten andel av alla bolag, 0,03 procent, betalade 100 miljoner kronor eller mer i bolagsskatt, samtidigt som den sammanlagda bolags-

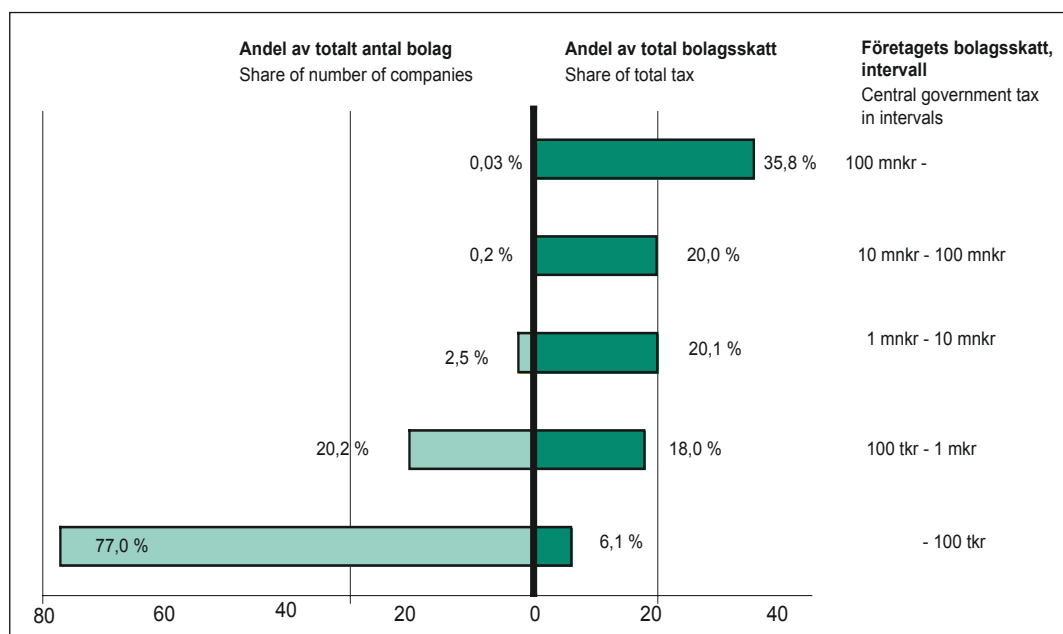
skatten för dessa utgjorde cirka 36 procent av den totala bolagsskatten i Sverige. Andelen bolag som betalade 100 tusen kronor eller mindre i bolagsskatt utgjorde 77 procent av totala antalet bolag. Den sammanlagda bolagsskatten för dessa utgjorde 6 procent av den totala.

De exakta sifferuppgifterna finns i tabellbilagan (7.22 Tabell).

7.7 Diagram

Fördelning av statlig inkomstskatt (bolagsskatt) för aktiebolag 2003, andel av total skatt och andel av totalt antal bolag

Division of taxes for limited companies 2003, share of total tax and share of total number

Anm: Som aktiebolag räknas här samtliga aktiebolag, försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag, bankaktiebolag, sparbanker och utländska juridiska personer. Sifferunderlaget återfinns i tabellbilagan (7.22 Tabell).

Källa: Riksskatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

7.4.4 Få företag står för större delen av överskottet

Av 7.8 Tabell framgår fördelningen av redovisade över- respektive underskott för samtliga aktiebolag inklusive banker, försäkringsföretag och utländska juridiska personer som lämnat en inkomstdeklaration för inkomståret 2003. Av alla bolag redovisar cirka 53 procent överskott, medan cirka 37 procent redovisar underskott. Resterande 10 procent redovisar ett nollresultat. De senare är till största delen bolag som bildats men ännu inte påbörjat någon verksamhet eller bolag som upphört med en tidigare bedriven verksamhet.

Det tidigare beskrivna förhållandet att

ett fåtal mycket stora företag betalar en stor del av den totala bolagsskatten framgår även här. Cirka 74 procent av det totala taxerade överskottet är hänförligt till ett fåtal mycket stora företag, vilka tillsammans utgör 2 procent av antalet bolag som redovisar överskott. Fördelningen av de samlade underskotten har en liknande struktur. Som förklarats i avsnitt 7.2.2 är dock en skillnad mellan redovisade underskott och överskott att de förra i många fall är ackumulerade underskott. Ett underskott som uppstår vid taxeringen får, om det inte kan kvittas mot en vinst, rullas vidare till kommande års taxeringar för att kvittas mot eventuella framtida överskott.

7.8 Tabell

Redovisade över- och underskott (ackumulerat) i olika intervall, antal bolag, andelar samt totala summor, 2003

Assessed surpluses and deficits (accumulated) for limited companies in different intervals, number of companies, shares and amounts, 2003

	Antal	Andel, %	Summa taxerad inkomst, mnkr	Andel
	Number	Share, %	Assessed income, MSEK	Share
Taxerat överskott (Assessed surplus)				
1 kr - 10 tkr	24 956	16,3	88	0,1
10 tkr - 100 tkr	55 538	36,3	2 536	1,5
100 tkr - 1 mnkr	58 103	38,0	19 297	11,3
1 mnkr - 5 mnkr	11 405	7,5	23 445	13,7
5 mnkr - 10 mnkr	1 526	1,0	10 543	6,1
10 mnkr - 50 mnkr	1 160	0,8	23 627	13,8
50 mnkr - 100 mnkr	172	0,1	12 026	7,0
100 mnkr - 1 mdkr	124	0,1	34 658	20,2
1 mdkr -	15	0,0	45 254	26,4
Totalt (Total)	152 999	100,0	171 474	100,0
Taxerat underskott (ackumulerat) (Assessed deficit [accumulated])				
1kr - 10 tkr	18 279	16,8	61	0,0
10 tkr - 100 tkr	35 356	32,5	1 582	0,4
100 tkr - 1 mnkr	40 049	36,8	13 521	3,5
1 mnkr - 5 mnkr	9 676	8,9	20 759	5,4
5 mnkr - 10 mnkr	1 924	1,8	13 660	3,6
10 mnkr - 50 mnkr	2 393	2,2	52 569	13,7
50 mnkr - 100 mnkr	450	0,4	31 636	8,2
100 mnkr - 1 mdkr	562	0,5	158 450	41,2
1 mdkr -	42	0,0	92 030	23,9
Totalt (Total)	108 731	100,0	384 268	100,0
Nollresultat (Zero result)				
Totalt (Total)	29 042	100,0	0	100,0

Anm: I tabellen ingår samtliga aktiebolag, försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag, bankaktiebolag, sparbanker och utländska juridiska personer som lämnat en inkomstdeklaration taxeringsåret 2003.

Källa: Skatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

7.4.5 Branschvis fördelning av över- och underskott

Aktiebolagens samlade överskott uppgick inkomståret 2003 till 171 miljarder kronor. Av 7.9 Tabell framgår den branschvisa fördelningen av det sammanlagda överskottet. Bland huvudgrupperna återfinns det största överskottet bland företag som ägnar sig åt fastighetsförvaltning och olika former av företagstjänster. Dessa 48 309 företag, eller 32 procent av alla företag med överskott, redovisar ett sammanlagt överskott på 48 miljarder kronor, eller 28 procent av det totala överskottet. Tillverkningsföretagen,

som uppgår till 16 231 i antal, har ett sammanlagt överskott på 29 miljarder kronor. Bland samtliga aktiebolag med överskott är det genomsnittliga överskottet 1,12 miljoner kronor per företag. Det högsta genomsnittliga överskottet återfinns bland företag som bedriver bankverksamhet. I genomsnitt har dessa företag ett överskott på 181 miljoner kronor. Andra branscher med relativt höga genomsnittliga överskott är företag som håller på med post- och telekommunikationer, petroleumprodukter samt el-, gas-, värme- och vattenförsörjningsföretag, med genomsnittliga överskott

på 34, 19 och 18 miljoner kronor.

Aktiebolagens ackumulerade underskott uppgick inkomståret 2003 till 503 miljarder kronor. Företagen inom huvudgruppen fastighetsförvaltning och andra företagstjänster uppvisar det största samlade underskottet, 186 miljarder kronor. Det har ökat med 23 miljarder eller 14 procent från föregående år. Det näst största samlade underskottet

har tillverkningsföretagen. Det sammanlagda underskottet uppgår för dessa till 91 miljarder kronor, vilket innebär en minskning med 11 miljarder eller 11 procent från föregående år. Störst genomsnittligt underskott har försäkrings- och pensionsfonds företag, där det genomsnittliga underskottet är 352 miljoner kronor, och banker, med ett genomsnittligt underskott på 155 miljoner kronor.

7.9 Tabell

Redovisat resultat i aktiebolag 2003 fördelat efter SNI*, mnkr Assessed income for limited companies 2003 according to SNI*, MSEK

SNI	Verksamhet Economic activity	Taxerat överskott		Taxerat underskott (ackumulerat)		
		Assessed surplus		Assessed deficit (accumulated)		
		Antal Number	Belopp Amount	Antal Number	Belopp Amount	
01-05	Jord-, skogsbruk och fiske (<i>Agriculture, forestry and fishing</i>)	4 097	999	2 305	2 548	
10-14	Gruvbrytning och utvinning av mineraler (<i>Mining</i>)	256	947	157	382	
15-37	Tillverkning (<i>Manufacturing</i>)	16 231	28 710	10 404	91 467	
Varav:	Livsmedels- och dryckesvaruförädling (<i>Food manufacturing</i>)	15-16	989	4 622	654	2 381
(From which:)	Textil- och beklädnadsvarutillverkning; tillverkning av lädervaror (<i>Textile and clothes manufacturing</i>)	17-19	532	394	348	510
	Trävarutillverkning (<i>Timber manufacturing</i>)	20	1 381	1 484	903	1 372
	Massa-, pappers- och pappersvarutillverkning (<i>Manufacturing of paper and paper goods</i>)	21	195	1 937	116	1 994
	Förlagsverksamhet; grafisk produktion och reproduktion av inspelningar (<i>Publishing</i>)	22	2 217	1 812	2 010	3 958
	Stenkolsprodukter, raffinerade petroleumprodukter och kärnbränsle (<i>Coal and mineral oil</i>)	23	20	388	12	1 406
	Kemikalier och kemiska produkter (<i>Chemicals</i>)	24	358	1 681	259	6 694
	Gummi- och plastvaror; icke metalliska mineraliska produkter (t ex glas) (<i>Plastic goods</i>)	25-26	1 129	1 601	574	3 850
	Metallförädling och metallvarutillverkning (<i>Metal industry</i>)	27-28	4 106	5 157	2 006	4 928
	Tillverkning av maskiner som ej ingår i annan underavdelning (<i>Machine manufacturing</i>)	29	2 053	3 221	1 107	4 646
	Andra elektriska maskiner och artiklar (<i>Electric machines</i>)	31	499	695	329	1 199
	Teleprodukter (<i>Tele products</i>)	32	202	205	216	30 069
	Precisionsinstrument, medicinska och optiska instrument samt ur (<i>Medical instruments</i>)	33	751	1 096	552	3 734
	Transportmedel (<i>Transportation</i>)	34-35	705	3 334	456	21 699
	Möbler m m samt återvinning (<i>Furniture manufacturing</i>)	36-37	973	936	740	915
40-41	El-, gas-, värme- och vattenförsörjning (<i>Electricity, gas, heating and water supply</i>)	494	8 939	303	1 494	
45	Byggnadsverksamhet (<i>Construction</i>)	15 342	5 685	7 176	5 398	
50-52	Parti- och detaljhandel; reparation av fordon, hushålls- och personliga artiklar (<i>Wholesale and retail trade, repair business</i>)	33 309	28 380	22 333	36 592	

Varav:	50	Handel med och service av motorfordon; detaljhandel med drivmedel (<i>Motor vehicle trade and service</i>)	5 456	3 559	2 830	3 017
(From which:)	51	Parti- och agenturhandel utom med motorfordon (<i>Wholesale trade</i>)	14 854	16 668	10 493	26 503
	52	Detaljhandel utom med motorfordon; reparation av hushållsartiklar (<i>Retail trade</i>)	12 999	8 153	9 010	7 072
55		Hotell- och restaurangverksamhet (<i>Hotels and restaurants</i>)	4 073	973	4 707	3 456
60-64		Transport, lagringsverksamhet och kommunikation (<i>Transport, storage business and communication</i>)	9 508	9 867	4 794	76 158
Varav:	60	Landtransport; transport i rörsystem (<i>Land transport</i>)	7 244	1 512	314	9 687
(From which:)	61	Sjötransport (<i>Sea transport</i>)	282	252	75	834
	63	Stödtjänster till transport; resebyråverksamhet (<i>Travel agency</i>)	1 714	1 055	1 168	5 249
	64	Post- och telekommunikationer	205	7 014	302	11 250
65-67		Finans- och försäkringsverksamhet (<i>Finance and insurance</i>)	3 111	30 203	3 348	57 175
Varav:	651	Bankverksamhet (<i>Banking</i>)	121	22 414	18	2 786
(From which:)	652	Annan finansförmedling (<i>Finance agency</i>)	1 072	4 247	1 150	10 843
	66	Försäkring och pensionsfondsverksamhet utom obligatorisk socialförs. (<i>Insurance</i>)	92	608	93	32 779
	67	Stödtjänster till finansiell verksamhet (<i>Other financial business</i>)	1 826	2 934	2 087	10 766
70-74		Fastighetsförvaltning, uthyrning och företagsservice (<i>Real estate and business service, rental business</i>)	48 309	47 669	34 631	186 082
Varav:	70	Fastighetsverksamhet (<i>Real estate service</i>)	9 904	16 593	6 939	41 424
(From which:)	71	Uthyrning av fordon och maskiner samt av artiklar för personligt bruk (<i>Renting of vehicles and machines</i>)	1 664	967	1 186	6 300
	72	Databehandlingsverksamhet (<i>Data processing</i>)	5 772	3 693	5 095	25 208
	73	Forskning och utveckling (<i>Research and development</i>)	647	5 272	883	10 173
	74	Andra företagstjänster (<i>Other business service</i>)	30 322	21 144	20 528	102 976
75		Samhällsförvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring (<i>Community service</i>)	88	47	69	923
80		Utbildning (<i>Education</i>)	1 719	431	1 262	1 794
85		Hälsa- och sjukvård, sociala tjänster, veterinärverksamhet (<i>Health care, social service, veterinary activities</i>)	4 841	1 885	1 760	677
90-93		Andra samhälleliga och personliga tjänster (<i>Other community and personal services</i>)	4 420	1 629	4 172	10 080
95		Privata hushållstjänster (<i>Services in households</i>)	0	0	0	0
99		Verksamhet i internationella organisationer, ambassader o dyl (<i>International organizations, embassies etc</i>)	0	0	0	0
0		SNI-saknas (<i>Companies without SNI</i>)	7 193	5 109	11 314	28 828
Varav:		Större bolag** i koncern som ej självt bedriver verksamhet, t ex förvaltningsbolag	5	1 246		
(From which:)		(<i>Large companies in concerns without business of there own, e.g. Holding company</i>)				
Totalt (Total)			152 991	171 474	108 735	503 054

Anm: I tabellen ingår samtliga aktiebolag, försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag, bankaktiebolag, sparbanker och utländska juridiska personer som taxeringsåret 2004 lämnat en inkomstdeklaration med ett skattemässigt resultat skilt från noll.

* Näringsgrensklassificering enl. svensk standard för näringsgrensindelning (SNI 2002) (classification by economic activity according to SNI, the Swedish version of NACE Rev 1)

**som "större bolag" räknas bolag med ett redovisat överskott om minst 100 mnkr.

Källa: Skatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

7.4.6 Bokföringsmässigt resultat och skattemässiga justeringar

Av 7.10 Tabell framgår aktiebolagens intäkter och kostnader för år 2003. Aktiebolagens totala rörelseintäkter, dvs. omsättning, uppgick till 4 919 miljarder kronor. Rörelsekostnaderna, som framför allt består av kostnader för varor och material, uppgick till 2 808 miljarder kronor eller 57,1 procent av omsättningen. Den därefter största kostnadsposten är personalkostnader, framför allt löner och sociala avgifter, som uppgick till 879 miljarder kronor eller 17,9 procent av omsättningen. De bokföringsmässiga avskrivningarna utgör en förhållandevis liten del av företagets kostnader. De uppgick 2003 endast till 180 miljarder kronor eller 3,7 procent av omsättningen.

Företagens finansiella intäkter och kostnader har ganska stor betydelse för företagets resultat även om de netto bara uppgår till 1,2 procent av omsättningen. Totalt uppgår de finansiella intäkterna till 415 miljarder kronor (8,4 procent av omsättningen) och de finansiella kostnaderna uppgår totalt till 354 miljarder kronor (7,2 procent av omsättningen).

Resultatet efter finansnetto är företagets resultat efter att man har tagit hänsyn till alla intäkt- och kostnadsposter men innan man gör några skattemässiga justeringar och eventuella andra bokslutsdispositioner. År 2003 uppgick aktiebolagens resultat efter finansnetto till 293 miljarder kronor, vilket motsvarar 5,9 procent av deras omsättning.

7.10 Tabell

Aktiebolagens intäkter, kostnader och rörelseresultat efter finansnetto 2003, mdkr Income and costs for limited companies 2003, BSEK

	Belopp	Procent av omsättningen
	Amount	Percentage of turnover
Rörelseintäkter (<i>Net sales</i>)	4 919,3	100,0
Rörelsekostnader (<i>Cost of sales</i>)	-2 807,5	-57,1
Övriga externa kostnader (<i>Other external expenses</i>)	-821,3	-16,7
Personalkostnader (<i>Expenses of personel</i>)	-878,9	-17,9
Avskrivningar mm (<i>Depreciation</i>)	-180,3	-3,7
Rörelseresultat efter avskrivningar (<i>Operating income</i>)	231,3	4,7
Finansiella intäkter och kostnader (<i>Financial income and expenses</i>)	61,3	1,2
Resultat efter finansnetto (<i>Income after financial income and expenses</i>)	292,6	5,9

Anm: I uppgifterna ingår samtliga aktiebolag och utländska juridiska personer. På grund av bristfälliga och ofullständiga räkenskapsutdrag från en del företag är beloppen i tabellen något osäkra. I övriga tabeller över aktiebolagen ingår även försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag, bankaktiebolag och sparbanker. Eftersom dessa företag ibland använder egna räkenskapsutdrag istället för Skatteverkets standardiserade utdrag (SRU) så kan de inte inkluderas i den här tabellen.

Källa: Riksskatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

Möjligheter att påverka resultatet

Aktiebolagen har vissa möjligheter att justera det resultat som ska ligga till grund för beskattningen. Dels kan resultatet justeras genom att man får skjuta upp beskattningen av vissa inkomster och dels måste vissa justeringar göras på grund av att de bokföringsmässiga reglerna kan skilja sig från de skattemässiga.

Efter skattereformen 1990/91 finns egentligen bara två rena reserveringsmöjligheter av betydelse kvar, periodiseringsfonder och överavskrivningar. Avsättning till periodiseringsfonder kan från och med 2002 års

taxering göras med upp till 25 procent av bolagets vinst (tidigare var gränsen 20 procent) och reserveringen kan sparas i upp till sex år innan den behöver återföras. Beträffande avskrivningar medges skattemässigt en snabbare avskrivningstakt än vad som i de flesta fall är företagsekonomiskt motiverat, varigenom en reservering uppkommer.

Koncernbidrag utgör ytterligare en möjlighet för företag ingående i koncerner att påverka sitt resultat, men koncernbidrag utgör inte en reservering. Koncernen utgör inte skattesubjekt i Sverige utan varje

enskilt bolag utgör ett självständigt skatte- subjekt. För att valet av organisationsform – ett företag eller flera företag i en koncern – inte ska styras av skattereglerna finns särskilda regler som medger att inkomster förs över från ett företag till ett annat genom koncernbidrag. Syftet med reglerna om koncernbidrag är att skattebelastningen för en koncern varken bör vara större eller mindre än om verksamheten hade bedrivits i ett enda bolag.

Sett till totalbelopp var det sammanlagda nettoresultatet efter finansnetto och före de skattemässiga justeringarna som vi visat ovan 293 miljarder kronor inkomståret 2003 (dvs taxeringsåret 2004). I det beloppet ingår samtliga bolag, oavsett om de har ett taxerat överskott, underskott eller nollresultat. De bolag som har ett taxerat överskott har tillsammans ett resultat efter finansnetto på 147 miljarder kronor och de som har ett taxerat underskott har ett resultat efter finansnetto på 122 miljarder kronor. Från dessa poster sker, huvudsakligen skattemässigt betingade, justeringar för att räkna fram den taxerade inkomsten. Totalbeloppen för de olika justeringsposterna taxeringsåret 2004 framgår av 7.11 Tabell. Netto medför justeringarna en ökning av resultatet med 25 miljarder kronor för bolagen med överskott och en minskning av resultatet med 507 miljarder kronor för bolagen med underskott.

De största justeringsposterna för bolagen med ett taxerat överskott är bokförda kostnader som ej är avdragsgilla (240 miljarder kronor) och bokförda intäkter som ej är skattepliktiga (120 miljarder kronor) samt lämnade och mottagna koncernbidrag (123 respektive 110 miljarder kronor). Bokförda intäkter och kostnader som ej är skattepliktiga eller avdragsgilla avser exempelvis skattefria utdelningar från koncern- och intresseföretag. För bolagen med ett taxerat underskott utgörs den mest dominerande justeringsposten av underskottsavdrag från tidigare år (401 miljarder kronor), följd av bokförda intäkter som ej är skattepliktiga (137 miljarder kronor). De skattemässiga justeringar som grundar sig på olika slags överföringar mellan företag med intressegemenskap har alltså mycket större inverkan på företagets resultat än vad reserveringsmöjligheter såsom överavskrivningar och avsättningar till periodiseringsfond har.⁷

7.5 Fysiska personer som näringsidkare

Fysiska personer kan bedriva näringsverksamhet direkt, som enskild näringsverksamhet, eller indirekt via handelsbolag. Inkomster från näringsverksamhet som bedrivs av en fysisk person beskattas på i princip samma sätt som övriga förvärvsinkomster. Detta innebär att kommunal och statlig inkomstskatt beräknas på inkomsten samt att allmän pensionsavgift påförs. Liksom lön från anställning påförs inkomster av näringsverksamhet socialavgifter (egenavgifter) alternativt särskild löneskatt. Den del av överskottet som kvarstår i verksamheten eller är att betrakta som avkastning på kapitalet beskattas däremot på särskilt sätt (se vidare avsnitten 7.5.3 och 7.5.4)

7.5.1 Antalet näringsidkare

Antalet fysiska personer som bedriver näringsverksamhet kan beräknas på olika sätt. I 7.3 Diagram ingår endast enskilda näringsidkare som redovisar moms i särskild skattedeklaration, dvs. näringsidkare med en omsättning överstigande en miljon kronor. Då blir antalet enskilda näringsidkare ca 480 000. Beaktar man istället hur många fysiska personer som redovisar någon typ av enskild näringsverksamhet, oavsett omfattning blir antalet cirka 600 000. Vidare så finns det cirka 120 000 fysiska personer som redovisar inkomst av näringsverksamhet i sin egenskap av delägare i handelsbolag, vissa av dessa ingår även i gruppen som redovisar inkomst av enskild näringsverksamhet.

7.5.2 Redovisat resultat

Inkomst av näringsverksamhet delas för fysiska personer in i aktiv respektive passiv verksamhet. Till aktiv näringsverksamhet hänförs inkomst där den fysiska personen själv är verksam i viss omfattning. På inkomst av aktiv näringsverksamhet betalas egenavgifter med 31,01 procent (år 2003) och på inkomst av passiv näringsverksamhet betalas särskild löneskatt med 24,26 procent (år 2003). Näringsidkare som fyllt 65 år betalar särskild löneskatt istället för egenavgifter oavsett typ av verksamhet.

Som framgår av 7.12 Tabell redovisar

⁷ På grund av bristfälliga och ofullständiga räkenskapsutdrag från en del företag är beloppen osäkra.

55 procent av de enskilda näringsidkarna överskott av sin verksamhet, medan 45 procent redovisar underskott. Bland fysiska personer som är delägare i handelsbolag är

det en något högre andel som redovisar överskott, 61 procent, och följaktligen en något mindre andel som redovisar underskott, 39 procent.

7.11 Tabell

Justeringsposter mellan rörelseresultat efter finansnetto och taxerad inkomst 2003, mnkr

Adjustment items and taxable income 2003, MSEK

	Taxerat överskott Assessed surplus		Taxerat underskott Assessed deficit	
	Belopp	Andel av resultat efter finansnetto %	Belopp	Andel av resultat efter finansnetto %
	Amount	Share %	Amount	Share %
Resultat efter finansnetto (Net of financial income and expenses)	146 760	100,0	122 387	-100,0
Resultatminskning (Profit reduction/loss increase)				0,0
Överavskrivningar (<i>Excess depreciation</i>)	16 423	11,2	12 077	-9,9
Avsättning periodiseringsfond (<i>Transfer to tax allocation reserve</i>)	41 002	27,9	184	-0,2
Lämnat koncernbidrag (<i>Group contribution</i>)	123 339	84,0	72 150	-59,0
Bokförda ej skattepliktiga intäkter (<i>Accounted non taxable revenues</i>)	120 207	81,9	136 600	-111,6
Uppskov med vinst på aktier mm (<i>Deferment of stock profit etc</i>)	835	0,6	5 900	-4,8
Underskottsavdrag från tidigare år (<i>Deficit from previous years</i>)	9 308	6,3	401 404	-328,0
Övriga justeringsposter, netto (<i>Other adjustments, net</i>)	42 781	29,2	26 235	-21,4
Summa resultatminskning (Total reduction)	353 895	241,1	654 550	-534,8
Resultatökning (Profit increase/loss reduction)				
Upplösning överavskrivningar (<i>Dissolved excess depreciation</i>)	8 401	5,7	7 440	-6,1
Återföring periodiseringsfond (<i>Reversal of tax allocation reserve</i>)	20 494	14,0	5 501	-4,5
Mottaget koncernbidrag (<i>Group contribution</i>)	109 992	74,9	79 242	-64,7
Bokförda ej avdragsgilla kostnader (<i>Accounted non-deductible expenses</i>)	239 511	163,2	55 672	-45,5
Återfört uppskov med vinst på aktier mm (<i>Reversed deferment of stock profit</i>)	211	0,1	40	0,0
Övriga justeringsposter, netto (<i>Other adjustments, net</i>)	0	0,0	0	0,0
Summa resultatökning (Total increase)	378 609	258,0	147 895	-120,8
Totala skattemässiga justeringar (Total fiscal adjustments)	24 714	16,8	-506 655	414,0
Taxerad inkomst (Income tax assessment)	171 474	116,8	-384 268	314,0
Summa bolagsskatt (Total corporate income tax)	40 063	27,3	-	-

Anm: I uppgifterna ingår samtliga aktiebolag och utländska juridiska personer. På grund av bristfälliga och ofullständiga räkenskapsutdrag från en del företag är beloppen i tabellen något osäkra. I övriga tabeller över aktiebolagen ingår även försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag, bankaktiebolag och sparbanker. Eftersom dessa företag ibland använder egna räkenskapsutdrag istället för Skatteverkets standardiserade utdrag (SRU) så kan de inte inkluderas i den här tabellen.

Källa: Riksskatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

7.12 Tabell

Enskilda näringsidkare och delägare i handelsbolag (fysiska personer) indelade efter verksamhetens art och redovisat resultat, antal och andel, 2003

Individuals with business activity according to type of business activity and income (surplus and deficit), total number and percent, 2003

	Enskilda näringsidkare		Delägare i handelsbolag	
	Individuals		Partner in unlimited partnership	
	Antal	Andel	Antal	Andel
	Number	Share	Number	Share
Överskott (<i>Surplus</i>)	327 695	55	70 890	61
varav aktiv (<i>active</i>)	259 102	44	61 348	53
varav passiv (<i>passive</i>)	68 593	12	9 542	8
Underskott (ackumulerat) (<i>Deficit [accumulated]</i>)	263 029	45	45 646	39
varav aktiv (<i>active</i>)	128 481	22	28 573	25
varav passiv (<i>passive</i>)	134 548	23	17 073	15
Summa (Total)	590 724	100	116 536	100

Källa: Skatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

Av 7.13 Tabell framgår att fördelningen av de totala inkomsterna (beräknade som absolutbelopp) på över- och underskott har ungefär samma fördelning som antalet näringsidkare. En större andel av överskotten är däremot redovisade som aktiv näringsverksamhet.

7.13 Tabell

Totalsummor redovisade belopp för enskild näringsidkare och delägare i handelsbolag indelade efter verksamhetens art och redovisat resultat 2002, mnkr

Total assessed income for individuals with business activity according to type of business activity and income (surplus and deficits), 2002, MSEK

	Enskilda näringsidkare		Delägare i handelsbolag	
	Individuals		Partner in unlimited partnership	
	Inkomst	Andel	Inkomst	Andel
	Income	Share	Income	Share
Överskott (<i>Surplus</i>)	28 773	56	6 196	64
varav aktiv (<i>active</i>)	26 521	52	5 895	61
varav passiv (<i>passive</i>)	2 252	4	301	3
Underskott (ackumulerat) (<i>Deficit [accumulated]</i>)	22 226	44	3 449	36
varav aktiv (<i>active</i>)	13 730	27	2 295	24
varav passiv (<i>passive</i>)	8 496	17	1 154	12
Summa, absolutbelopp (Total, absolute value)	50 999	100	9 645	100

Källa: Skatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

I 7.14 Tabell visas fördelningen av över- och underskott för aktiva respektive passiva näringsidkare efter olika intervall. Av tabellen framgår att 43 procent av de aktiva näringsidkarna med överskott redovisar ett överskott mindre än 50 000 kr. Deras sammanlagda överskott motsvarar 8 procent av det totala överskottet för aktiva näringsidkare. Motsvarande andelar för passiva näringsidkare är 86 respektive 26 procent. Femton procent av de aktiva näringsidkarna med överskott redovisar ett överskott som överstiger 200 000 kr. Det sammanlagda överskottet för dem motsvarar 47 procent av det totala överskottet för aktiva näringsidkare. Motsvarande andelar för passiva näringsidkare är 2 respektive 39 procent. Även underskotten har en liknande fördelning. Både vad gäller aktiva och passiva näringsidkare har en majoritet ett underskott mindre än 50 000 kr, medan den totala andelen av underskotten för dessa endast utgör en mindre del.

7.14 Tabell

Redovisad inkomst av enskild näringsverksamhet 2003 i intervall. Antal personer samt totalsumma i intervallet, mnkr

Assessed income for individuals with business 2003 in intervals, number of individuals and total income per interval, MSEK

Intervall, inkomst av näringsverksamhet, tkr Intervals, income from business activity, KSEK	Aktiv näringsverksamhet Persons actively in the business				Passiv näringsverksamhet Persons not actively involved in the business				Summa aktiv och passiv näringsverksamhet Total persons actively involved and persons not active involved in the business			
	Antal Number	Andel Share	Inkomst, mnkr Income, MSEK	Andel Share	Antal Number	Andel Share	Inkomst, mnkr Income, MSEK	Andel Share	Antal Number	Andel Share	Inkomst, mnkr Income, MSEK	Andel Share
Överskott (Surplus)												
0,001-10	48 336	19	162	1	38 132	56	104	5	86 468	26	266	1
10-50	63 367	24	1 726	7	20 444	30	484	21	83 811	26	2 210	8
50-100	44 929	17	3 309	12	5 282	8	369	16	50 211	15	3 678	13
100-150	35 108	14	4 350	16	1 912	3	233	10	37 020	11	4 583	16
150-200	25 793	10	4 490	17	989	1	171	8	26 782	8	4 661	16
200-250	16 571	6	3 697	14	509	1	114	5	17 080	5	3 811	13
250-300	11 009	4	3 030	11	337	0	92	4	11 346	3	3 122	11
300-	13 989	5	5 757	22	988	1	685	30	14 977	5	6 442	22
Totalt (Total)	259 102	100	26 521	100	68 593	100	2 252	100	327 695	100	28 773	100
Underskott (ackumulerat) (Deficit [accumulated])												
0,001-10	30 845	24	123	1	48 078	36	183	2	78 923	30	306	1
10-50	42 088	33	1 103	8	48 110	36	1 209	14	90 198	34	2 312	10
50-100	21 169	16	1 526	11	18 280	14	1 301	15	39 449	15	2 827	13
100-150	10 887	8	1 339	10	7 897	6	962	11	18 784	7	2 301	10
150-200	6 585	5	1 141	8	4 283	3	739	9	10 868	4	1 880	8
200-250	4 299	3	962	7	2 335	2	520	6	6 634	3	1 482	7
250-300	2 962	2	811	6	1 516	1	414	5	4 478	2	1 225	6
300-	9 646	8	6 725	49	4 049	3	3 168	37	13 695	5	9 893	45
Totalt (Total)	128 481	100	13 730	100	134 548	100	8 496	100	263 029	100	22 226	100

Källa: Skatteverket, skattedatabasen GIN-skatt

I 7.15 Tabell visas fördelningen av över- och underskott för aktiva respektive passiva delägare i handelsbolag efter olika intervall. Fördelningen skiljer sig inte nämnvärt från motsvarande fördelning för enskilda näringsidkare. En mycket stor andel av både aktiva och passiva delägare med överskott, 48 respektive 86 procent, redovisar ett överskott mindre än 50 000 kr. De som redovisar ett överskott om minst 200 000 kr utgör bland de aktiva delägarna 15 procent, och bland de passiva 3 procent.

I 7.16 Tabell har det totala överskottet för enskilda näringsidkare som aktivt bedriver näringsverksamhet fördelats efter bransch. Den största gruppen är näringsidkare som bedriver antingen jordbruks-,

skogsbruks- eller fiskeriverksamhet. Dessa är 46 078 till antalet och har ett sammanlagt överskott om 4,0 miljarder kronor, vilket motsvarar ett genomsnitt på cirka 87 000 kr. En nästan lika stor grupp är näringsidkare med en verksamhet som erbjuder olika slags tjänster gentemot andra företag, ”andra företagstjänster”. Det sammanlagda överskottet för dessa 46 060 näringsidkare uppgår till 5,4 miljarder kronor, vilket motsvarar ett genomsnitt på cirka 120 000 kr.

I likhet med fördelningen av överskottet återfinns det största samlade underskottet i gruppen näringsidkare med verksamhet inom jordbruk, skogsbruk eller fiskerieringen. Dessa är 46 828 till antalet. Två andra stora grupper med underskott är

näringsidkare inom handeln och andra företagstjänster, 10 951 respektive 8 802 st.

En stor grupp, 43 992 st som redovisar överskott och 34 581 st som redovisar underskott, har inte tilldelats någon branschkod. Det kan finnas många orsaker till att sådan saknas. Normalt åsätts branschcoden i samband med F-skatte- eller momsregistrering. En grupp näringsidkare som inte alltid har F-skatt eller

är registrerade till moms, men ändå kan redovisa skattepliktig intäkt eller moms, är sådana med ojämna inkomster. Exempelvis kan mindre skogsägare ett enskilt år, när avverkning skett, redovisa ett stort överskott, medan föregående år inte medfört några intäkter alls. Dessa är inte alltid F-skatte- eller momsregistrerade utan redovisar intäkter och moms när betalningarna flyter in.

7.15 Tabell

Handelsbolagsdelägars redovisade inkomst av näringsverksamhet 2003 i intervall. Antal personer samt totalsumma i intervallet, mnkr

Assessed income for partners in unlimited partnerships 2003, number of individuals and total income per interval, MSEK

Intervall, inkomst av näringsverksamhet, tkr Intervals, income from business activity, KSEK	Aktiva delägare Partners in unlimited partnerships active in the business				Passiva delägare Partners in unlimited partnerships not active in the business				Summa aktiva och passiva delägare Partners active involved and partners not active involved in the business			
	Antal	Andel	Inkomst, mnkr	Andel	Antal	Andel	Inkomst, mnkr	Andel	Antal	Andel	Inkomst, mnkr	Andel
	Number	Share	Income, MSEK	Share	Number	Share	Income, MSEK	Share	Number	Share	Income, MSEK	Share
Överskott (Surplus)												
0,001-10	14 492	24	47	1	5 506	58	14	5	19 998	28	61	1
10-50	14 738	24	390	7	2 647	28	64	21	17 385	25	454	7
50-100	9 979	16	734	12	734	8	51	17	10 713	15	785	13
100-150	7 312	12	907	15	241	3	29	10	7 553	11	936	15
150-200	5 374	9	935	16	136	1	23	8	5 510	8	958	15
200-250	3 607	6	806	14	91	1	20	7	3 698	5	826	13
250-300	2 605	4	716	12	49	1	13	4	2 654	4	729	12
300-	3 241	5	1 360	23	138	1	87	29	3 379	5	1 447	23
Totalt (Total)	61 348	100	5 895	100	9 542	100	301	100	70 890	100	6 196	100
Underskott (ackumulerat) (Deficit [accumulated])												
0,001-10	9 848	34	35	2	7 036	41	25	2	16 884	37	60	2
10-50	9 501	33	242	11	5 881	34	145	13	15 382	34	387	11
50-100	3 660	13	262	11	1 917	11	135	12	5 577	12	397	12
100-150	1 783	6	219	10	788	5	97	8	2 571	6	316	9
150-200	1 007	4	174	8	420	2	73	6	1 427	3	247	7
200-250	670	2	150	7	228	1	51	4	898	2	201	6
250-300	477	2	130	6	155	1	42	4	632	1	172	5
300-	1 627	6	1 083	47	648	4	586	51	2 275	5	1 669	48
Totalt (Total)	28 573	100	2 295	100	17 073	100	1 154	100	45 646	100	3 449	100

Källa: Skatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

7.16 Tabell

Redovisat resultat av aktiv näringsverksamhet för fysiska personer 2003 efter SNI*, mnkr Assessed income for individuals actively involved in business 2003 according to SNI*, MSEK

SNI	Verksamhet Economic activity	Taxerat överskott Assessed surplus		Taxerat underskott (ackumulerat) Assessed deficit (accumulated)	
		Antal Number	Belopp Amount	Antal Number	Belopp Amount
01-05	Jord-, skogsbruk och fiske (<i>Agriculture, forestry and fishing</i>)	46 078	3 990	46 828	6 281
10-14	Grubrytning och utvinning av mineraler (<i>Mining</i>)	85	12 094	23	4
15-37	Tillverkning (<i>Manufacturing</i>)	12 541	1 324	4 900	406
Varav:	15-16 Livsmedels- och dryckesvarufremställning (<i>Food manufacturing</i>)	581	62	186	24
(From which:)	17-19 Textil- och beklädnadsvarutillverkning; tillverkning av lädervaror (<i>Textile and clothes manufacturing</i>)	1 324	81	696	47
	20 Trävarutillverkning (<i>Timber manufacturing</i>)	2 017	216	714	75
	21 Massa-, pappers- och pappersvarutillverkning (<i>Manufacturing of paper and paper goods</i>)	34	4	20	1
	22 Förlagsverksamhet; grafisk produktion och reproduktion av inspelningar (<i>Publishing</i>)	1 319	121	767	61
	23 Stenkolsprodukter, raffinerade petroleumprodukter och kärnbränsle (<i>Coal and mineral oil</i>)	2	1	2	-
	24 Kemikalier och kemiska produkter (<i>Chemicals</i>)	68	6	43	7
	25-26 Gummi- och plastvaror; icke metalliska mineraliska produkter (t ex glas) (<i>Plastic goods</i>)	645	57	328	23
	27-28 Metallframställning och metallvarutillverkning (<i>Metal industry</i>)	2 625	346	623	54
	29 Tillverkning av maskiner som ej ingår i annan underavdelning (<i>Machine manufacturing</i>)	999	157	268	19
	31 Andra elektriska maskiner och artiklar (<i>Electric machines</i>)	153	21	56	4
	32 Teleprodukter (<i>Tele products</i>)	94	12	40	3
	33 Precisionsinstrument, medicinska och optiska instrument samt ur (<i>Medical instruments</i>)	342	48	76	6
	34-35 Transportmedel (<i>Transportation</i>)	471	53	171	19
	36-37 Möbler m m samt återvinning (<i>Furniture manufacturing</i>)	1 835	138	890	61
40-42	El-, gas-, värme- och vattenförsörjning (<i>Electricity, gas, heating and water supply</i>)	52	4	30	8
45	Byggnadsverksamhet (<i>Construction</i>)	23 657	3 413	3 219	289
50-52	Parti- och detaljhandel; reparation av fordon, hushålls- och personliga artiklar (<i>Wholesale and retail trade, repair business</i>)	25 102	2 473	10 951	1 187
Varav:	50 Handel med och service av motorfordon; detaljhandel med drivmedel (<i>Motor vehicle trade and service</i>)	5 432	608	1 752	213
(From which:)	51 Parti- och agenturhandel utom med motorfordon (<i>Wholesale trade</i>)	5 441	621	2 542	242
	52 Detaljhandel utom med motorfordon; reparation av hushållsartiklar (<i>Retail trade</i>)	14 229	1 244	6 657	733
55	Hotell- och restaurangverksamhet (<i>Hotels and restaurants</i>)	6 511	634	1 712	244
60-64	Transport, lagringsverksamhet och kommunikation (<i>Transport, storage business and communication</i>)	13 266	2 233	1 400	172
65-67	Finans- och försäkringsverksamhet (<i>Finance and insurance</i>)	241	32	62	11
70-74	Fastighetsförvaltning, uthyrning och företagservice (<i>Real estate and business service, rental business</i>)	46 060	5 383	13 522	1 501
Varav:	70 Fastighetsverksamhet (<i>Real estate service</i>)	3 998	518	1 955	760
(From which:)	71 Uthyrning av fordon och maskiner samt av artiklar för personligt bruk (<i>Renting of vehicles and machines</i>)	829	77	415	58
	72 Databehandlingsverksamhet (<i>Data processing</i>)	5 985	690	2 174	96
	73 Forskning och utveckling (<i>Research and development</i>)	297	28	176	22
	74 Andra företagstjänster (<i>Other business service</i>)	34 951	4 070	8 802	564
75	Samhällsförvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring (<i>Community service</i>)	130	12	24	2
80	Utbildning (<i>Education</i>)	3 113	286	1 028	56
85	Hälsa- och sjukvård, sociala tjänster, veterinärverksamhet (<i>Health care, social service, veterinary activities</i>)	9 469	1 357	1 787	118
90-93	Andra samhällsreliga och personliga tjänster (<i>Other community and personal services</i>)	28 758	2 494	8 407	665
95	Privata hushållstjänster (<i>Services in households</i>)	0	0	10	0
0	SNI-saknas (<i>Companies without SNI</i>)	43 992	2 869	34 581	2 786
Totalt (Total)		259 055	38 598	128 484	13 730

Anm: I tabellen ingår samtliga enskilda näringsidkare som redovisat ett skattemässigt resultat skilt från noll.

* Näringsgrensklassificering enl. svensk standard för näringsgrensindelning (SNI 2002) (classification by economic activity according to SNI, the Swedish version of NACE Rev 1)

Källa: Skatteverket, skattedatabasen GIN-skatt

7.5.3 Expansion med lågbeskattade medel

I inledningen till detta avsnitt förklarades att näringsverksamhet som bedrivs av en fysisk person och handelsbolagsdelägares del av bolagets vinst beskattas på samma sätt som andra förvärvsinkomster. Detta innebär att företagsinkomsterna för fysiska personer, till skillnad mot för aktiebolag och andra juridiska personer, beskattas progressivt, med en högsta marginalskatt på cirka 65 procent. Det betyder i sin tur att den del av företagsinkomsten som inte konsumeras, utan istället får kvarstå i verksamheten, beskattas högre hos fysiska än hos juridiska personer. Från och med 1994 infördes de s.k. expansionsmedlen för att komma till rätta med denna neutralitetsbrist.

Expansionsmedlen ska motsvara den del av företagsinkomsten som får stanna i företaget och verka där. På denna del motsvarar skattenivån företagssektorn i övrigt, dvs. en skattesats på 28 procent. Detta går till på så sätt att avsättningen till expan-

sionsmedel är avdragsgill mot inkomsten av näringsverksamhet. Istället beskattas expansionsmedlen med en särskild skatt, statlig expansionsmedelsskatt, som uppgår till 28 procent.

En återföring av expansionsmedel innebär att hela eller en del av tidigare avsatt belopp återförs till beskattning som inkomst näringsverksamhet, och motsvarande expansionsmedelsskatt återfås. Expansionsmedlen kan även återföras under en förlustsituation. Då utgår ingen statlig eller kommunal inkomstskatt på det återförda beloppet. Samtidigt ger återföringen ett likviditetstillskott i förlustsituationen, eftersom expansionsmedelsskatten ändå återbetalas.

Under de tio år som möjligheterna till avsättning till expansionsmedel har funnits har 24,4 miljarder kronor satts av till expansionsmedel, av dessa har 11,7 miljarder återförts, vilket betyder att den ackumulerade nettoavsättningen uppgår till 12,7 miljarder kronor (7.17 Tabell).

7.17 Tabell

Expansionsmedel, antal näringsidkare samt totala belopp i mnkr, 1994, 1999-2003
Funds retained for expansion, number of individuals and total amount MSEK, 1994, 1999-2003

	1994	1999	2000	2001	2002	2003
Avsättning (Funds retained for expansion)						
Antal (Number)	52 930	34 261	34 561	28 182	25 747	23 250
Belopp (Amounts)	3 507	2 561	2 513	2 024	1 885	1 805
Återföring (Reverse allocation)						
Antal (Number)	0	28 310	27 213	28 733	27 451	26 880
Belopp (Amounts)	0	1 448	1 486	1 623	1 563	1 494
Årsnetto (Year net)	3 507	1 113	1 027	401	322	311
Ackumulerat (Accumulated)	3 507	10 674	11 701	12 102	12 424	12 735

Källa: 1994 V-stat, 1999-2003 statistikdatabasen GIN-skatt

7.5.4 Räntefördelning – positiv eller negativ

Genom 1990/91 års skattereform uppkom en skillnad i skattebelastningen mellan inkomst av kapital, där skattesatsen är 30 procent, och inkomst av näringsverksamhet där skatten, som tidigare nämnts, är progressiv och kan vara väsentligt högre. Dessutom påförs egenavgifter eller särskild löneskatt på näringsinkomster. För enskilda näringsidkare beskattas avkastningen på i näringsverksamheten satsat kapital som arbetsinkomst.

För att i någon mån jämställa enskilda näringsidkare med ägare till enmansaktiebolag infördes, i sin nuvarande form,

från och med 1995 års taxering regler om positiv respektive negativ räntefördelning. Positiv räntefördelning ger näringsidkaren en möjlighet att få en del av inkomsten av näringsverksamhet motsvarande avkastning på i näringsverksamheten satsat kapital beskattad i inkomstslaget kapital. Positiv räntefördelning är frivillig.

Negativ räntefördelning är avsedd att förhindra att näringsidkaren drar av sina privata utgiftsräntor i näringsverksamheten och på så sätt får en större skatteeffekt av dem. Negativ räntefördelning är obligatorisk.

Utvecklingen av räntefördelningen sedan den infördes framgår av 7.18 Tabell.

7.18 Tabell

Räntefördelning, antal näringsidkare samt totala belopp i mnkr, 1994, 1999-2003 Adjustment for interest distribution between capital income and business income, number of individuals and total amount MSEK, 1994, 1999-2003

	1994	1999	2000	2001	2002	2003
Positiv räntefördelning (Positive interest distribution)						
Antal näringsidkare (Number of individuals)	104 006	134 754	134 668	132 102	128 838	126 847
Belopp (Amounts)	2 241	4 748	5 232	5 278	5 614	5 632
Negativ räntefördelning (Negative interest distribution)						
Antal näringsidkare (Number of individuals)	7 665	47 235	51 393	51 746	47 036	48 271
Belopp (Amounts)	127	536	726	735	739	809

Källa: 1994 V-stat, 1999-2003 statistikdatabasen GIN-skatt

7.5.5 Reserveringsmöjligheter genom periodiseringsfond

Fysiska personer som bedriver näringsverksamhet har i princip samma möjligheter till skattemässiga reserveringar som juridiska personer, dvs. avsättning till periodiseringsfond och överavskrivningar (avsnitt 7.4.6). Fysiska personer som bedriver näringsverksamhet eller är delägare i handelsbolag får dock sätta av 30 procent av vinsten

till periodiseringsfond, mot juridiska personer som får sätta av 25 procent. Innan 2002 års taxering (inkomståret 2001) låg detta avdragstak på 25 procent för fysiska personer och på 20 procent för juridiska personer. Tiden inom vilken återföring av periodiseringsfond ska ske har från och med 2000 års taxering förlängts från fem till sex år för alla företagsformer.

7.19 Tabell

Periodiseringsfond, antal näringsidkare samt totala belopp i mnkr Tax allocation reserve, number of individuals and total amount MSEK

	2000	2001	2002	2003
Avsättning (Transfer to tax allocation reserve)				
Antal (Number)	119 810	114 531	109 617	107 674
Belopp (Amounts)	4 654	5 257	5 049	4 763
Återföring (Reversal of tax allocation reserve)				
Antal (Number)	90 282	97 797	97 885	98 646
Belopp (Amounts)	3 225	3 679	3 921	3 956
Årsnetto (Year net)	1 429	1 578	1 128	807
Ackumulerat (Accumulated)	8 553	10 131	11 259	12 066

Anm: Statistikdatabasen GIN-skatt innehåller bara uppgifter om periodiseringsfonder från och med beskattningsåret 2000.

Källa: Skatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt

7.6 Nyföretagandet i Sverige

Enligt en undersökning genomförd av Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) har antalet genuint nya företag, dvs. verksamhet som är helt nystartad eller verksamhet som återupptagits efter att ha varit vilande i minst två år, minskat under år 2003. Minskningen uppgick till 577 företag eller 1,5 procent, vilket kan jämföras med 2002 års ökning med 1 831 företag eller 5,2 procent. Studerar man nyföretagandets omfattning under en tioårsperiod är det svårt att

se någon egentlig trend. Istället finns det fluktuationer åt båda hållen mellan åren. Den årliga nivån varierar mellan ca 34 och 39 tusen företag, med ett genomsnitt på ca 36 100 nya företag.

7.20 Tabell

Nystartade företag 1993, 1999-2003

Newly started enterprises 1993, 1999-2003

Bransch Corporate sector	1993	1999	2000	2001	2002	2003
Industrinäringar (Industrial production)	3 911	6 135	6 292	5 822	5 898	6 006
Tillverkning o dyl (Manufacturing etc)	1 790	2 844	2 767	2 478	2 477	2 594
Byggnadsverksamhet (Construction)	2 121	3 291	3 525	3 344	3 421	3 412
Tjänstenäringar (Service trades)	18 477	29 682	32 453	29 696	31 449	30 765
Varuhandel, reparationer samt hotell och restaurang (Trade, repairs, hotels and restaurants)	7 192	7 844	7 510	6 901	7 350	7 665
Transport och kommunikation (Transports and communication)	1 291	1 405	1 601	1 489	1 416	1 376
Finansiell verksamhet och företagstjänster (Finance and business service)	7 250	13 471	15 635	13 766	14 602	13 766
Utbildning, hälso- och sjukvård samt andra samhällliga och personliga tjänster (Education, health care, social and personal services)	2 744	6 962	7 707	7 540	8 081	7 958
Samtliga näringsgrenar (All sectors)	22 388	35 817	38 745	35 518	37 347	36 771

Källa: 1994-98 Statistiska centralbyrån, 1999-2003 Institutet för tillväxtpolitiska studier

Tjänstesektorn fortsätter av dominera nyföretagandet. Av de nya företagen startades 30 765 företag, eller 84 procent, inom tjänstesektorn 6 006 företag inom industrisektorn. Trots det ökade nyföretagandet inom industrisektorn med 1,8 procent, medan det minskade med 2,2 procent inom tjänstesektorn. Antalet nya företag ökade inom tillverkning och dylikt samt inom varuhandel, reparationer, hotell och restaurang. Ökningen uppgick till 4,7 respektive 4,3 procent. Inom resterande sektorer minskade antalet nya företag. Störst var minskningen inom finansiell verksamhet och företagstjänster med 5,7 procent.

De nya företagen beräknas av ITPS sysselsätta 59 676 personer, vilket är en minskning med 5,3 procent jämfört med året före. De nystartade företagen stod under 2003 för ca 1,5 procent av den totala sysselsättningen.

Enligt ITPS beräkningar för år 2001 är majoriteten av de nystartade företagen små. Drygt två tredjedelar av dem har en omsättning under 300 000 kr under det första verksamhetsåret. 10 procent av företagen har mer än en miljon i omsättning.

Av de nya företagen startades 19 procent av företagen som aktiebolag, 11 procent som handels- eller kommanditbolag och 70 procent som enskild näringsverksamhet.⁸

7.6.1 Överlevnadsgraden bland de nystartade företagen har minskat

Under 1990-talet har SCB, NUTEK eller ITPS undersökt hur många av de nystartade företagen som fortfarande är verksamma efter tre år. Av de företag som startade 1991 och 1992 var 61 respektive 64 procent fortfarande verksamma efter tre år. Den andelen har sedan minskat något. Av de företag som startade 1999 var 59 procent verksamma år 2002. Skillnaden mellan olika företagsformer är stor, av aktiebolagen var 75 procent verksamma efter tre år och av de enskilda näringsidkarna var endast 54 procent verksamma efter tre år. Inom de företag som startade 1999 och fortfarande var verksamma år 2002 har antalet anställda under dessa tre år ökat med 93 procent från 26 500 till 51 000 personer. 57 % av dessa arbetade heltid.⁹

⁸ Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS), Nyföretagandet i Sverige 2002 och 2003, S2004:008

⁹ Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS), Uppföljning av 1999 års nystartade företag – tre år efter start, S2005:002

Tabellbilaga:

7.21 Tabell

Antal aktiva företag för de vanligaste företagsformerna i Sverige, 1993, 1999-2003
 Number of active companies of the most common legal forms in Sweden, 1993, 1999-2003

Företagsform <i>Legal form</i>	1993	1999	2000	2001	2002	2003
Enskild firma (<i>Individuals</i>)	164 911	445 729	451 296	459 869	469 568	478 265
Aktiebolag (<i>Limited companies</i>)	202 440	218 346	228 292	234 367	237 859	242 485
Handelsbolag (<i>Unlimited partnership</i>)	76 573	75 724	76 313	75 298	74 522	74 216
Ekonomiska föreningar (<i>Economic associations</i>)	14 553	16 691	17 319	17 812	18 326	18 859
Totalt (Total)	458 477	756 490	773 220	787 346	800 275	813 825

Anm: Som aktivt företag räknas i detta sammanhang företag som är registrerat till mervärdesskatt och/eller som arbetsgivare. Den stora ökningen av antalet enskilda firmor efter 1993 beror på att skattskyldiga före 1997 endast momsregistrerades om särskild momsdeklaration lämnades. Fr.o.m. 1997 registreras samtliga skattskyldiga som redovisar moms.

Källa: Statistiska centralbyrån, Centrala företags- och arbetsställeregistret

7.22 Tabell

Statlig inkomstskatt för aktiebolag i olika intervall, antal bolag, andelar samt totala summor, 2003

Central government tax paid by limited companies in different intervals, number of companies, shares and amounts, 2003

Statlig inkomstskatt	Antal	Andel %	Total skatt mnkr	Andel %
Central government tax	Number	Share %	Tax, total sum MSEK	Share %
- 100 tkr	115 162	77,07	2 848	6,09
100 tkr - 1mnkr	30 107	20,15	8 414	17,98
1 mnkr - 10 mnkr	3 734	2,50	9 413	20,11
10 mnkr - 100 mnkr	381	0,25	9 363	20,01
100 mnkr -	39	0,03	16 765	35,82
Totalt (Total)	149 423	100,00	46 803	100,00

Anm: Som aktiebolag räknas här samtliga aktiebolag, försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag, bankaktiebolag, sparbanker och utländska juridiska personer.

Källa: Skatteverket, statistikdatabasen GIN-skatt